

KATEŘINA TUČKOVÁ

Byla to bohyně!

Štefinu umlátil její klient letos v červnu. Patrně schizofrenik. Zemřela dcera poslední vědmy-bohyně Bílých Karpat Irmý Gabrhelové. Na jejím pohřbu se sešli všichni ze Žítkové. Uprostřed toho loučení vylítly pojistky a všechno zhaslo. A 140 Žítkovských řeklo: Byla to bohyně! Pak odešli na čtení z románu Žítkovské bohyně. Pozvali si autorku této pozoruhodné knihy.

Marcela Pecháčková, foto Viktor Chlad

Všichni vaši knihu četli?

Myslím, že ano. Bohyně jsou pro místní velké téma. Žitková má 180 obyvatel a na moje čtení přišlo 140 lidí. Bylo to velké shromáždění. A zvláštní bylo, jak přišli rovnou z pohřbu Štefíny.

Mluvila jste s ní někdy?

Zkoušela jsem to, ale ona nechtěla. Štefíně bylo přes 80 let a zemřela nešťastnou smrtí – umlátil ji klient, který k ní chodil na bohovány. A na pohřbu opravdu vypadla elektrika. Potvrdilo se, že žádná bohyně nejde do hrobu jen tak. Místní se tedy shodli, že to byla bohyně, že to měla v sobě, i když předtím o ní pochybovali. Bohovat totiž začala až po revoluci a kdekdo ji podezíral, že žádná bohyně není, že to dělá jen pro peníze.

Bála jste se setkání se Žitkovskými? V knize je nelícíte jen pěkně...

Docela jo, protože jsem vynesla na veřejnost příběhy rodin, které by to nemusely nést dobře. Ale nakonec mě přijali mile. Jen jim vadilo, že se o jejich kraji zmiňuji jako o regionu s nejvyšším alkoholismem, také s negramotností, a ještě odsoudili, že se v knize objevuje lesbický vztah. A bylo to vtipné: Když jsme mluvili o negramotnosti, shodli jsme se, že negramotnost nevadí, protože to neznamená, že by tamní lidé a hlavně bohyně nemohli být moudří. Na alkoholismu jsme se ale neshodli – urputně tvrdili, že se u nich nepije. Jenže kdykoliv jsem tam přijela, měla jsem neustále hladinku, protože mě nikdy ze svých domů nepustili, aniž bych neokoštovala jejich pálenku. A pak z publika zaznělo: „No, Bohóše sice našli mrtvého, on se uchlástal, to všichni víme, ale taková už tady nejsou.“ A z druhé strany publika: „No, Lojzu přejeli na té silnici, nedošel dom, lehl na silnici... Ale to už je dávno.“ Na posledních Kopanických slavnostech jsem stála tři čtvrtě hodiny nad nějakým mužem, protože jsem nevěděla, jestli je mrtvý, nebo opilý.

Ale vy se nad alkoholem nepohoršujete.

Ne, vůbec, naopak. Víím, že to k tomu kraji patří a pálit doma kořalku je v Bílých Karpatech přece letitá tradice. Abych vám to dopověděla: Třetí jejich nesouhlas s mojí knihou byla homosexualita, milostný vztah dvou žen v mé knize. Jeden pán se ohromně pohoršoval, protože na Kopanicích je to přece vyloučené – je to silně katolický kraj a jiný než heterosexuální vztah by nikomu ani nepřišel na mysl. Takže přestože na celém světě platí pravidlo čtyřprocentní menšiny,

Žitková, obyčejná vesnice idylického vzhledu... Po knize Kateřiny Tučkové se stala cílem výletů, kdekdo tu pátrá po stopách žitkovských bohyň.

na Kopanicích je to NULA. Velký zážitek ze čtení.

Je naděje na obnovení magie bohyň v Bílých Karpatech?

Nevím. Je tam paní, která vykládá karty, jiná odlévá vosk a hádá z něj budoucnost, ale žádná z nich neměla matku bohyni, se kterou by žila a naučila se od ní znát moc bylinek, zařikávání – ta nejsou nikde zapsána.

Důvěřujete moci bohyň?

No... napůl. Měla jsem s „nimi“ zvláštní zkušenost, když jsem je studovala. Onemocněla jsem a nemohla se z toho dostat. V té době jsem byla nedůvěřivá, zkoumala jsem život bohyň přísně vědecky. Ptala jsem se lidí a oni vyprávěli, jak na ně bohyně zapůsobily, zřejmě pomocí sugesce, a v nich to zanechalo pocit, že mají moc. Bohyně k nim promluvila, oni jí uvěřili. To bylo možná jejich největší umění – navnadit člověka, aby něco ve svém životě změnil, aby se soustředil na své vyléčení nebo si s někým vylepšil vztah... Poslouchala jsem jejich vyprávění, zrovna jsem studovala rodinu, která dělala černou magii, a strašně je chtěla v knize zachovat au-

tentické, s pravým jménem, se vším, co dělali... Ale pak jsem si řekla: Oni mě budou nenávidět, co udělám? Dlouho jsem o tom přemýšlela, celá nemocná, v nekonečných horečkách, a ve chvíli, kdy jsem se rozhodla, že je přejmenuju a jejich identitu zatajím, jsem se uzdravila. A byl pokoj.

Třeba to nebyl zásah bohyň ze záhrobí, ale jen obyčejný strach, který vás roznehl...

Může být. Přetížila jsem se, pořád jsem cestovala mezi Kopanicemi, Brnem a Prahou, až nezdravě upnutá na to téma... Psychosomatika se opravdu potvrdila.

Vy ale víte, že bohyně trochu švindlovaly, když si nechávaly přivádět klienty od autobusové zastávky k sobě do chalup a místní průvodce z nich po cestě vytáhli kdekdo, prozradil to rychle bohyni – a klient byl šokovaný, co všechno o něm neví.

Právnik by to nazval podvodem, ale pro mě je to takový malý podfuk s dobrým záměrem. Vlastně už jen ten fakt, že bohyně jsou zdánlivě vševědoucí, jejich klienty léčil. Potvrzovalo se tedy to známé „víra tvá tě uzdraví“.

Otočíte se, když někdo řekne „slečno spisovatelko“?

Ne, v té chvíli cítím ostych. Nepřemýšlím o sobě jako o spisovatelce. To je přece celoživotní závazek, poslání a dobrými knihami opakovaně potvrzovaná skutečnost, než je možné někoho nazvat spisovatelem. Já mám za sebou teprve dva seriózní beletristické tituly.

Připisujete svůj úspěch náhodě?

To ne, pracovala jsem důkladně, poctivě, náhoda to tedy není a nebyla. Ale může se stát, že se mi už nikdy nepovede napsat dobrou knihu. I proto se obávám označovat se za spisovatelku.

A byl to váš sen?

Jak by mohl! Profese spisovatelka v Moutnici a v Kuřimí, kde jsem vyrůstala, neexistovala. Znělo to úplně stejně jako kosmonaut – prostě nedosažitelné povolání. Nicméně jsem k tomu mířila přes literaturu – byla jsem vášnivá čtenářka, z kuřimské knihovny mě často vyváděli jako poslední návštěvnici... Takto jsem se k psaní dostávala.

Nepotkal vás nějaký iniciační moment?

Možná to byl zásah paní Smékalové,

mé profesorky češtiny a literatury na gymnáziu, líbily se jí moje slohovky, povzbuzovala mě, některé poslala do soutěží. Pak už jsem i sama chtěla, ale neměla sebevědomí publikovat. K tomu mi pomohly lekce tvůrčího psaní, které na Masarykově univerzitě vedl docent Zbyněk Fišer.

Jednoho dne jste si řekla, napíšu knihu?

Ano, ale nikomu jsem to neřekla. Nechtěla jsem být směšná. Ale brzy jsem začala posílat do různých časopisů svoje povídky, pak se ozvalo nakladatelství Větrné mlýny a to byla opravdu ohromná vzpruha. Dala jsem se do psaní.

Jen tak? Z čisté vody?

To jen v případě debutu. Pak jsem se našla v jiném způsobu práce. Jak u Žitkovských bohyň, tak u předchozí knihy, Vyhnání Gerty Schnirch, jsem začínala důkladným výzkumem. U Gerty jsem vyzkoušela celou trasu, kudy musela utíkat z Československa, u Bohyň podobně. Zpočátku jsem o nich věděla jen to, že to byly ženy, o kterých se říkalo, že umějí víc než ostatní, že jsou léčitelky

a že měly drastické osudy. Taky že je během komunistické éry zlikvidovali.

I tak, že jednu z posledních dali do psychiatrické léčebny?

Ano, to je v mé knize případ bohyně Surmeny.

Kdo vám o bohyních řekl poprvé?

David Kovařík, můj kamarád, historik a etnolog, který je studnice informací. Před třemi lety jsem mu říkala, že cítím potřebu vrátit se do svého dětství, do prostředí venkova, odkud jsem odešla do města, když se rodiče rozvedli. A k tomu jsem hledala zajímavý ženský osud. Jemu to hned sepnulo a řekl mi o žitkovských bohyních.

Vzplála jste?

Okamžitě, to bylo jasné. Jen jsem neměla jistotu, že to, co se říká, se taky potvrdí. O esesácích, komunistech, o Surmeně – to všechno jsem musela a chtěla zjistit, vypátrat a přidat si k tomu část fikce.

Ale řekla jste si: Dobře, bude to o žitkovských bohyních...

... ale kudy ten příběh půjde, jsem odhadnout neuměla. Nejprve jsem četla diplomové práce, knihy, zprávy národopisců, teprve pak jsem se vypravila do Moravských Kopaníc s tím, že bych chtěla napsat něco o bohyních, že to téma studuju a jestli by mi nemohli říct... Takhle jsem chodila ode dveří ke dveřím, až jsem potkala bývalou paní učitelku. A ta mě začala vodit do domácností bohyně a jejich dětí. Otevřela mi dveře ke klíčovým pamětníkům, kteří se díky tomu, že znali ji, nebáli mluvit ani přede mnou a sdělovat, co jim bohyně udělaly dobrého nebo špatného a nakolik to byly šarlatánky nebo léčitelky. Teprve pak jsem z toho generovala příběh.

Do jaké míry je vaše kniha literatura faktu?

Když jsem to v duchu počítala – ono to moc nejde počítat –, ale dejme tomu, že kolem sedmdesáti procent jsou to reálná data.

Včetně citovaných dokumentů, které na bohyni Surmenu vedla StB?

Její svazek zmizel nebo existuje pod jiným jménem.

Vy ho ale v knize zveřejňujete jako autentický. I slovník a jazyk, který používáte při „citaci“ ze svazku StB na Surmenu, vypadá věrohodně. Uvěřila jsem, že jde o skutečný dokument...

... není, ale ten jazyk jsem přejímala z jiných svazků, kde estébáci popisovali zneužití psychiatrie v „léčbě“ i elektrošoky, jaké dostávala Surmena. Ale nemohla jsem je použít doslova, věrně, každý ten zápis je strašně dlouhý a dějová linka by se tím ztrácela. Jen jazyk jsem zachovala – bylo zajímavé, jak operativní pracovníci StB tak strašně pragmatickým jazykem referovali o něčem, co padalo za hranice jejich porozumění. Právě případy zneužití elektrošoků se skutečně staly, ostatně, je o tom sekundární literatura, například o Augustinu Navrátilovi v knize Zamlčená diagnóza.

Zneužívání psychiatrie komunistickou mocí je docela dostatečně doloženo.

Ale stejně tomu nikdo nechce věřit. Vzkazovaly mi sestry z psychiatrie z Kroměříže, že nic takového by se u nich rozhodně nedělo, tak jsem jim to nechtěla vyvracet. Pak mi přišlo pár dopisů, jejichž pisatelům se naopak stalo, že byli oběťmi zneužití psychiatrie, a psala mi dokonce i jedna lékařka z jiné instituce, která se s lítostí vyznávala z toho, že k podobným případům docházelo. Ale ne ze záměru, spíše z důvodu přetíženosti personálu. Že prý na některé kauzy nebyl dostatek času, že se léčilo jaksi paušálně...

Pro mě bylo zklamáním, když jsem se v závěru knihy dozvěděla, že jde o smyšlené dokumenty. V knize zveřejňujete i reálné výstřižky z dobového tisku, všechno to vypadá reálně. Asi bych spíš přijala, kdyby bylo řečeno, že jde o román inspirovaný skutečným příběhem nebo ryzí literaturu faktu – vaše kniha je něco mezi. Třeba jako Tajná kniha Ireny Obermannové.

Ježišmarjá, to snad ne! To jste mi vyrazila dech, srovnáním s tímhle druhem literatury. U Žitkovských bohyně bych musela jít případ od případu, abych vám vysvětlila, kdy jde o přesný popis a kdy fabuluju. Nedávno jsem podepisovala smlouvu s filmovou produkcí na práva zfilmovat Žitkovské bohyně a musela vypracovat charakteristiku každé postavy – jednu po druhé, nakolik je v knize reálná, aby se po zfilmování neozvali rodinní příslušníci a nenapadli to právně. Podle toho bych vám mohla všechno přesně říct. Ale abych vám ulehčila zklamání, musím vám říct, že ty dokumenty mají reálný podklad. Nebyly Surmeniny, ale jiných lidí a já jsem je jen zhustila a přiřkla životu bohyně Surmeny. Rozhodně to není tak, že by se to nemohlo stát.

„... jazyk jsem přejímala z jiných svazků, kde estébáci popisovali zneužití psychiatrie v „léčbě“ i elektrošoky, jaké dostávala Surmena.“

Hledala jste důkladně Surmenin svazek?

Ano, ale měla jsem to hodně těžké. Všichni ji znali z povídaní jako Surmenu, která kdysi žila v Bílých Karpatech a byla známá jako nejlepší zaříkávačka počasí. Nikdo si ale nevzpomněl, jak se jmenovala svým občanským jménem a kdy se narodila. Takže když jsem si dělala lustrace, neznala jsem její pravé jméno a nemohla se spojit s místní matrikou, protože jsem nevypátrala ani její jméno, ani datum narození.

Nezjistila jste ani, jak vypadala?

Ani to ne. Ale dá se to odvodit – bohyně byly vzájemně příbuzné, byly si tedy poměrně podobné. Ze starých kreseb a fotografií vyplývá, že to byly malé, drobné ženy, oblečené chodily v místním kroji.

Docela podstatnou roli jste dala Jakoubkovi, psychicky postiženému bratrovi hlavní hrdinky. Zní to tak trochu prvoplánově, za každou cenu atraktivně.

Ale má to svůj důvod. Jakoubek v knize trpí Apertovým syndromem, čili fyzickým i psychickým postižením. To na Kopanicích nebývalo neobvyklé – jak jsem říkala, hodně se tam pilo a nebylo ničím zvláštním, když kdysi pily i matky v těhotenství. Aby takzvaně posílily děcko. Alkoholem se tam děti i uspávaly. To všechno vedlo k vyšší míře různých druhů postižení. Bohyně proti tomu sice brojily, ale nebylo to moc platné.

Jak přijímají vaši knihu čtenáři a recenzenti?

Žitkovské bohyně dobře. Předchozí Vyhánání Gerty Schnirch hůř.

Kvůli tématu – odsunu sudetských Němců?

Přesně, kdekdo mě podezříval, že jsem to napsala účelově, nejčastěji zaznívaly odsudky, že to bylo „pro Sudeťáky“ nebo že na sebe chci jen nevhodně upozornit. Ale Bohyně mají většinou pozitivní přijetí. Každý den mi přicházejí maily od čtenářů, píšou mi, že něco podobného mají v rodině, oslovilo to spoustu alternativně žijících lidí – ani jsem nevěděla, kam až může dosáhnout osud bohyň.

Jsou mezi nimi i muži?

Ano, i oni mi píšou a nestydí se přicházet na moje čtení. Muži, které zajímá novodobá historie nebo jiný způsob života. Nedávno jsem na jednom čtení potka-

Bohyně jsou atrakcí, o které se mluví. S figurínou Irmy Gabrhelové, vyrobené z drátů a vosku, se nechávají v horské chatě Jana fotit turistky.

la třeba muže, který vede Waldorfskou školu.

Bolí vás špatná recenze?

Recenze moc nečtu, jen když mi ji občas přepošlou z vydavatelství – tedy tu dobrou, tu špatnou přede mnou spíš zatají. Nemá to totiž velký smysl – stejně na jejich základě nezačnu psát jinak – a jejich rozpětí jde do extrémů, od absolutně kladných po zcela záporné. Tak si pak vyberte. Nepřikládám jim tedy význam, takže když mě sepsul pan Bílek u vás v Lidových novinách, zapomněla jsem na to ještě ten den. Navíc, každý den mi přijdou dva tři hezké maily, moje knihy se překládají do italštiny, maďarštiny a polštiny – a v takovém kontextu jsou recenze zanedbatelné.

Od čeho máte tu jizvu přes celé čelo?

Z havárie, nabouraly jsme s maminkou, když mi bylo třináct let.

Myslíte, že může být taková havárie řízením osudu, že je na ní něco dobrého?

Přemýšlela jsem, jestli na tom může být něco pozitivního, a na nic jsem dlouho nepřicházela. Ale později mi to formulovala dívka, která mluví s anděly. Potkala jsem se s ní během výzkumu bohyně, chtěla jsem tehdy vidět, jak vypadá schůzka s někým, kdo ví víc, jak to asi probíhalo, když „pracovaly“ bohyně. Přestože jsem spíš racionální typ, musím říct, že jsem byla takhle malinká, když jsem seděla před dívkou, která to „umí“.

Vyprávějte.

Cítila jsem k ní velký respekt, přesto-

že to na první pohled nebyla žádná vědma z vyšších sfér. Je to milá mladá dívka, normálně oblečená, působí sebevědomě a suverénně. Povídal jsem si, jak dělá svou práci, a ona mi najednou řekla: „Ty jizvy, co máš po havárii, mají smysl. Bylo dobře, že se ti to stalo. Aspoň sis uvědomila, kde jsou hranice mezi životem a smrtí, a od té doby jsi mnohem empatičtější.“ Mám strach se ztotožňovat s něčím, co mi řekne dívka v pár větách, aniž by mě příliš znala, ale je zvláštní, že celá věc s havárií a s tím, jak jsem po ní vypadala...

Jak?

Jako taková malá zrůda, měla jsem ty jizvy široké, rudé, přes celé čelo a pod okem. Bylo mi třináct let, před bouračkou jsem byla normální, hezká – a pak najednou tohle. Tehdy jsem se úplně schoulila do sebe, přestala o sebe dbát, moc jsem s nikým nekomunikovala, bylo to těžké.

I přes tu hrůzu si myslíte, že to mělo nějaký smysl?

Kdo ví, kým bych byla, kdybych si žila normálním životem? Takhle jsem se dotkla něčeho, co jsem do té doby neznala. Maminka pak měla problémy se srdcem, protože jí volant přerazil hrudní koš, byla dlouho v nemocnici... To, že jsme to přežily, mi rozšířilo vnímání utrpení. Od té doby slavíme s maminkou jedenáctý srpen jako naše druhé narozeniny.

Vy o sobě dost otevřeně mluvíte, i o intimních vašich rodině, proto vím, že váš otec

... pil... I to může mít v sobě něco smyslného?

To nevím. Možná si snáze dovedu představit charaktery násilných mužů, což se mi hodí například pro psaní. Ale že bych mohla říct, že zážitky s mým biologickým otcem byly k něčemu dobré? No...

Třeba aspoň víte, čemu se vyhnout.

Myslíte, že se budu vyhýbat mužům, kteří by mě bili a byli opilci? No, není to univerzální pravidlo, protože i já mám za sebou období s takovým partnerem. Nevyvarovala jsem se toho, jen jsem to dokázala včas stopnout. Možná má všechno smysl.

Vy jste jako dítě nesnášela alkoholismus svého otce?

Víte, co je divné a možná až zvrácené? Mně jako dítěti nepřišlo zvláštní, že muži v socialistické vesnici, a tedy i můj otec, tak pijí. Jen jsme se jim jako děti vyhýbaly. Když byli doma tatínkové, většinou jsme nechodily dovnitř, k někomu domů. Hrály jsme si raději venku. Tak to tam zkrátka chodilo, ženy chodily na směny do kravína a muži pili v hospodě Morava – a pak bylo lepší se jim vyhnout.

Pamatujete si přece jen něco dobrého o svém otci? S opilci bývá i docela legrace...

Právě že ano. Zapamatovala jsem si, jak s námi dělal legraci – a pak byl zas protivný a opilý. Ale my jsme to uměly se sestrou rozlišit a klidily jsme se mu automaticky z cesty. Měly jsme ho svým způsobem rády, i když jsme věděly, jak strašně zlý je na maminku. To je téma, kterým se chci ještě zabývat, jak je možné, že oběti mají rády své násilníky. Já jsem naštěstí velký kus života vyrůstala s druhým tatínkem, který nám dal normální řád, pocit rodiny.

Připadal vám, když jste vyrůstala na vesnici, ten život v hospodářství brutální? Jak se tam musí topit kořata, vidět zabíjení zvířat?

To mě nikdy nenapadlo. Pro mě bylo normální vidět stahovat králíka, džgát husu, zabíjet slepici, která běhala po dvoře bez hlavy... Říkali mi sice, běž pryč, když se zabíjelo, ale já jsem to všechno viděla a nemůžu říct, že by mi ty krvavé události způsobily noční můru a bezhlavé slepice mi běhaly ve snech. Učili jsme plavat kachňata a zjistili, že jsou to kuřata, až když se utopila – takové věci byly normální.

KATEŘINA TUČKOVÁ

Je pro vás normální i rozdělení vašich profesí? Částí jste spisovatelka a částí kurátorka výstav výtvarníků.

Ano, protože styk se scénou výtvarníků je milý a obohacující. Má i jiný rytmus práce, takže jsem-li kurátorkou, nese-dím sama doma, jako když zrovna píšu. Obě ty profese jsou práce, kterými se jen těžko užívám, ale i takto se vzájemně doplňují.

Nebylo pro vás trochu „za čarou“ pořádat výstavu Cenzurované umění a v ní třeba Chlupatice Aleny Kupčikové?

Ale ona je velmi dobrá výtvarnice. Pro tuto výstavu vytvořila své objekty z chloupků pohlaví dívek, se kterými pracuje a komunikuje.

Není to moc? A prvoplánově provokativní?

Neřekla bych. Alena umí vše řemeslně velmi dobře zvládnout. Ten objekt vypadá jako kresba, takže není na první pohled vidět, z čeho jsou ty linky ženských těl, a má to charakter nejen konceptu, ale i řemeslné dovednosti.

Proč zdůrazňujete „řemeslnou dovednost“?

- ◆ **Narodila se** v roce 1980 v Brně.
- ◆ **Dětství** prožila v Moutnici a v Kuřimi.
- ◆ **Gymnázium** absolvovala v Brně, následovalo studium dějin umění v kombinaci s českým jazykem a literaturou na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity.
- ◆ **V roce 2004** založila projekt ARSkontakt k podpoře tvorby mladých malířů. Mimoto pořádala např. výstavu Transfer v galerii WhiteBOX v Mnichově a v České národní budově v New Yorku nebo putovní výstavu Our House Is Your House v Drážďanech a v Mnichově.
- ◆ **Dokončuje** doktorská studia na Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.
- ◆ **Je autorkou** odborných publikací z oblasti umění (Nová trpělivost: Hranice ustupují, 2007; Slovem i obrazem, 2008; Normální malba, 2009; Můj otec Kamil Lhoták či Věra Sládková – prozaické dílo).
- ◆ **Knižní prvotinou** byla novela Montepaniáda. Pozornost vzbudila její druhá kniha, román Vyhnání Gerty Schnirch, za kterou získala čtenářskou cenu Magnesia Litera za rok 2010. Její třetí kniha, Žitkovské bohyně, má dosud největší úspěch, je zájem o její zfilmování.
- ◆ **Žije** v Praze a v Brně.

Protože přestává být důležitá například v konceptuálním umění, které je teď hodně silné. Koncept je pro mě uměním, ale nikoliv výtvarným, spíš sociálním, pokud je to vůbec důležité nějak označovat. Já ale preferuju spíš umění, které je založeno na řemeslu.

Kteří výtvarníci jsou pro vás důležití?

Michael Rittstein, Jiří Sopko, Zdeněk Beran – to jsou pro mě klíčoví umělci...

... figurativní malíři?

Ano, téměř klasici, kteří už mají své žáky – s těmi spolupracuji vlastně nejvíc. Zabývám se dobrou figurální malbou.

Umíte se zastavit v jedné profesi a přeskóčit do druhé?

To dělám systematicky a běžně.

Takže teď nepíšete vůbec?

Píšu, ale ne román. Dostávám nabídky na eseje, recenze, komentáře a z toho se generuje tak měsíční půlobživa.

Rýsuje se nové ženské téma?

V pátek jedu za naší řeckou babičkou Nikolínou, která se po válce ocitla v Československu. A uvidím. ●